

**ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
РОЛЬ МОТИВАЦІЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ (НІМЕЦЬКА МОВА)**

**PSYCHOLINGUISTIC ASPECTS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING
THE ROLE OF MOTIVATION AND PSYCHOLOGICAL FACTORS
IN GERMAN LANGUAGE LEARNING**

Гвоздяк О.М.,

orcid.org/0000-0002-5760-576X

*кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри німецької філології*

Державного вищого начального закладу «Ужгородський національний університет»

Іваніцька Ю.В.,

orcid.org/0000-0001-5684-4614

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології*

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Козак А.В.,

orcid.org/0000-0002-7636-6792

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов та перекладу*

Волинського національного університету імені Лесі Українки

Стаття присвячена вивченню психолінгвістичних аспектів навчання іноземних мов, зосереджуючись на ролі мотивації та психологічних чинників у контексті вивчення німецької мови. Дослідження спрямоване на виявлення впливу мотивації на ефективність навчання, а також розглядає психологічні аспекти, що впливають на здатність студентів адаптуватися до іншомовного та культурного середовища. Стаття розглядає вплив різних типів мотивації, таких як внутрішня та зовнішня, на процес навчання, а також розглядає психологічні чинники, які можуть впливати на успішність вивчення німецької мови. Автори ґрунтують своє дослідження на психолінгвістичних підходах та емпіричних даних, зазначаючи ключові аспекти, які варто враховувати при розробці програм навчання. Дослідження включає вивчення впливу культурних та соціокультурних чинників на мотивацію студентів при вивченні німецької мови.

Стаття також розглядає індивідуальні відмінності в підходах до навчання та мотивації студентів, враховуючи фактори, такі як особистість, стиль навчання та рівень самооцінки, а саме, як врахування цих індивідуальних аспектів може покращити ефективність навчання та сприяти стійкій мотивації протягом тривалого періоду. Дослідження також висвітлює важливість саморегуляції та розвитку стратегій управління стресом під час вивчення іноземних мов. Автори рекомендують педагогам та студентам активно використовувати методики психологічної підтримки для забезпечення ефективного подолання труднощів і підтримки стійкої мотивації.

Враховуючи інтердисциплінарний підхід, стаття об'єднує знання з психології та лінгвістики, аналізуючи взаємодію між цими галузями для розуміння оптимальних стратегій навчання іноземних мов, зокрема німецької, з урахуванням психологічних аспектів. Результати статті можуть бути корисні для викладачів, науковців та студентів, які зацікавлені в покращенні процесу вивчення іноземних мов, зокрема німецької, шляхом урахування психолінгвістичних аспектів та мотиваційних факторів. Стаття надає також комплексний погляд на вивчення німецької мови, розглядаючи психологічні, культурні та емоційні аспекти.

Ключові слова: психолінгвістика, іноземна мова, німецька мова, психологічні чинники, мотивація, комунікація.

The article is dedicated to the study of psycholinguistic aspects of learning foreign languages, focusing on the role of motivation and psychological factors in the context of learning the German language. The research aims to identify the impact of motivation on the effectiveness of learning, and also explores psychological aspects influencing students' ability to adapt to a different linguistic and cultural environment. The article examines the influence of different types of motivation, such as internal and external, on the learning process, and discusses psychological factors that may affect the success of learning the German language. The authors base their research on psycholinguistic approaches and empirical data, highlighting key aspects to consider in the development of educational programs. The study includes an exploration of the influence of cultural and sociocultural factors on students' motivation in learning the German language.

The article also addresses individual differences in learning approaches and student motivation, taking into account factors such as personality, learning style, and self-esteem, and how consideration of these individual aspects can enhance the effectiveness of learning and contribute to sustained motivation over a prolonged period. The research also emphasizes the importance of self-regulation and the development of stress management strategies during the study of foreign languages. The authors recommend educators and students actively utilize psychological support methods to ensure effective overcoming of challenges and sustaining motivation.

With an interdisciplinary approach, the article integrates knowledge from psychology and linguistics, analyzing the interaction between these fields to understand optimal strategies for learning foreign languages, specifically German, considering psychological aspects. The results of the article may be beneficial for teachers, researchers, and students interested in improving the process of learning foreign languages, particularly German, by taking into account psycholinguistic aspects and motivational factors. In conclusion, the article provides a comprehensive view of learning the German language, examining psychological, cultural, and emotional aspects.

Key words: psycholinguistics, foreign language, German language, psychological factors, motivation, communication.

Постановка проблеми. Психолінгвістика є галуззю, що вивчає взаємодію між мовою й психікою, тобто як мовлення та мова впливають на пізнавальні та психічні процеси людини [1, с. 134]. У контексті навчання іноземних мов існують психолінгвістичні аспекти, які можуть призводити до різних проблем. Навчання нової мови часто супроводжується стресом, особливо коли студент почувається неуспішним або невпевненим у своїх здібностях, тобто анксіозність може впливати на здатність зосередитися та ефективно навчатися. Наприклад, якщо студенти не мають внутрішнього бажання вивчати мову або не бачать користі у володінні нею, то це може стати перешкодою для успішного навчання.

Іноземні мови можуть мати лінгвістичні структури, які відрізняються від тих, що вже вивчені студентом. Наприклад, відсутність певних звуків чи граматичних конструкцій може стати проблемою при навчанні. Також, різниця в культурних конвенціях та сприйнятті може впливати на здатність ефективно використовувати нову мову, а навчання іноземної мови вимагає розуміння та адаптації до культурних аспектів цієї мови. Психолінгвістика вказує на те, що навчання мови може бути більш успішним у ранньому віці, однак це не означає, що дорослі не можуть вивчати нові мови, – важливо лише враховувати їхні психологічні особливості та методи навчання. Люди можуть використовувати різні стратегії для навчання мов, тобто деякі можуть бути більш ефективними, а інші – менш, саме тому розуміння і використання оптимальних стратегій може впливати на результати навчання.

Розв'язання цих проблем може охоплювати індивідуалізовані підходи до навчання, стимулювання мотивації, врахування культурних особливостей та розвиток психолінгвістичних умінь. Також важливо використовувати різноманітні методи навчання, щоб враховувати різні стилі навчання та індивідуальні особливості студентів.

Мотивація грає ключову роль у вивченні іноземних мов, зокрема німецької. Внутрішня мотивація, яка визначається особистим бажанням та інтересом, може бути потужним стимулом для успішного освоєння мови. Якщо студент має конкретні цілі чи відчуває емоційний зв'язок з німецькою мовою, це може значно підвищити його

ефективність в навчанні. Психологічні аспекти також грають важливу роль. Страх перед помилками, соціальна тривожність під час спілкування, чи низька самооцінка можуть стати перешкодою для успішного навчання [3]. Важливо враховувати ці аспекти, надаючи студентам психологічну підтримку та використовуючи методи зниження стресу для полегшення їхнього досвіду.

У навчанні німецької мови важливо також розглядати культурні аспекти як психолінгвістичні фактори. Розуміння німецької культури, традицій й взаємозв'язків може полегшити вивчення мови та підвищити інтерес студентів. Відчуття спільності з культурним середовищем може зробити навчання німецької більш мотиваційним процесом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження та публікації в області психолінгвістики та навчання іноземних мов, зокрема німецької, такі науковці, як: Аліз К., Волдинер О., Елліс Р., Крейц Р., Кузьменко Н., Ровер К., Шінтані Н. продовжують активно розкривати різні психологічні та мотиваційні аспекти, які впливають на ефективність навчання.

Однією з актуальних тем є вивчення внутрішньої та зовнішньої мотивації студентів при вивченні німецької мови. Такі дослідники, як: Вальтер Д., Знанецька О., Зубач, О., Кім Т., Лозицька, М., Палінг Р., Росс В., Тракслер М. та ін. звертають увагу на вплив особистих цілей, інтересів та внутрішніх переконань на успішність навчання й акцентують роль позитивного підходу та задоволення від самого процесу вивчення.

Дослідження психологічних чинників концентруються на аспектах, таких як самооцінка, стресопроникність та емоційний стан студентів під час навчання. Дейкстра Т., Левелт В., Мисечко О., Олександренко К., Пітерс Д., Тахіні І. в своїх наукових працях відзначають важливість вивчення та врахування цих аспектів в контексті навчання мови для створення оптимальних умов ефективного вивчення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення мов в контексті психолінгвістичних аспектів виявляє ряд невирішених аспектів, зокрема, важливість вивчення мови у залежності від мотивації та психологіч-

них факторів. Не вивчено в достатньому обсязі взаємозв'язок між різними типами мотивації та швидкістю та якістю навчання німецької мови. Потребують подальших досліджень вплив психологічних чинників, таких як самооцінка та емоційний стан, на успішність засвоєння іноземної мови. Залишається відкритим питання впливу соціокультурного контексту на формування мовних навичок та розвиток мовленнєвої компетенції.

Формулювання цілей статті. Стаття спрямована на вивчення та аналіз психолінгвістичних аспектів, які впливають на процес вивчення німецької мови. Задачі містять у собі розгляд різних психологічних та мотиваційних факторів, що впливають на студентів, а також вивчення їх взаємозв'язку із процесом вивчення мови. Зокрема, варто розглянути роль внутрішньої та зовнішньої мотивації, психологічні чинники, що впливають на ефективність навчання, і з'ясувати, як культурні аспекти взаємодіють із психолінгвістичними особливостями. Основною метою статті є висвітлення ключових психолінгвістичних аспектів, які впливають на навчання німецької мови, – як мотивація впливає на навчання, як психологічні чинники можуть бути подолані для підвищення ефективності процесу, а також як культурний контекст визначає психолінгвістичний досвід студентів.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах дедалі більшого значення набувають питання вивчення німецької мови, адже дана мова виступає як провідний засіб міжкультурної та міжмовної комунікації, служить засобом конструювання глобальної ідентичності і є найбільш вивченою іноземною в регіоні (Німеччина (95%, 78,3 млн), Австрія (89%, 7,4 млн), Швейцарія (65%, 4,6 млн), Люксембург (480 000), Ліхтенштейн (30 000) [8, с. 437]. Тим часом експертами неодноразово зауважувалося, що вивчають німецьку мову багато, а по-справжньому добре володіють нею одиниці.

В наші дні у лінгводидактиці ведеться активний методичний пошук ефективних способів освоєння німецької мови. Причому поняття «ефективний спосіб» вбирає в себе поняття «швидкий спосіб» [7, с. 5027], оскільки темпи життя, що прискорюються, у XXI столітті не дозволяють людині протягом декількох років методично займатися німецькою, розраховуючи на можливий результат, якого в майбутньому може й не бути. Одні й ті ж дидактичні методи та прийоми можуть бути ефективними в одній ситуації та неефективними в іншій. Проблема опанування іноземними мовами є актуальною сьогодні

у всьому світі. Усвідомлення необхідності володіння хоча б однією із них прийшло й у наше суспільство. Проте теорія й практика навчання іноземних мов, що склалася як інформативна, граматико-перекладна та пояснювально-ілюстративна, виявилася не готовою до нових завдань. Навчання іноземної мови, яке ведеться в сучасній освітній сфері, як предметне вивчення, не призводить до опанування іноземною мовою [2, с. 52]. Тоді як експерти відзначають, що: «володіння мовою має на увазі не просто знання другої мови, а здатність мобілізувати це знання при виконанні певних комунікативних завдань у певних контекстах чи ситуаціях» [5, с. 37].

Необхідно відзначити, що в другій половині ХХ століття робилися спроби змінити становище в рамках мовної освіти, тобто розроблялися психологічні, психолінгвістичні та дидактичні концепції та підходи, спрямовані на пошуки шляхів удосконалення навчання іноземної мови. Німецька мова панує у світі як мова науки (особливо в філософії), міжнародного спілкування, інформаційно-комунікаційних технологій. Необхідність повсюдного навчання німецької не слабшає, а з часом все посилюється [11, с. 39].

Варто відзначити, що здатність до спілкування іноземною мовою найшвидше досягається шляхом поступального опанування професійними навичками при одночасному розвитку всієї мовної системи, яка дуже точно й своєчасно реалізує мовні навички нової мови, необхідні у повсякденній діяльності. Тільки так можна досить швидко сформулювати мислення іноземною мовою, в якій виклад думок відбувається відповідно до норм системи нової мови, набутих для її вираження у повсякденному мовленні, через призму психологічних чинників та відповідної мотивації. Крім того, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у сукупності з ефективними моделями здобуття професійних та мовних навичок дозволяє значно прискорити процес навчання та підвищити його успішність. Такі психолінгвістичні дослідження мають міждисциплінарний характер й знаходяться на стику системного аналізу, інформаційно-комунікаційних технологій, психології, лінгвістики та теорії діяльності. Фундаментальні науки та інформаційні технології є базисом, на основі якого формується створення системи управління вивченням мови (Lernmanagementsystem) нового покоління.

Відповідно до вище відзначеного, можна виділити чинники, що впливають на успішність засвоєння іноземної мови:

– Мотивація, – студенти з високим рівнем мотивації частіше досягають хороших результатів, ніж студенти з низькою мотивацією.

– Впевненість у собі, – успіх у вивченні мови безпосередньо залежить від того, як людина оцінює себе та свої сили.

– Низький рівень тривожності забезпечує найвищий результат освоєння іноземної мови [12, с. 9476].

Як відомо, у своєму дослідженні Род Елліс, професор Педагогічної школи Кертінського університету (Австралія), Карстен Ровер, професор прикладної лінгвістики в Університеті Мельбурна (Австралія) та Нацуко Шінтані, професор факультету вивчення іноземних мов Університету Кансай (Японія) визначили психологічні змінні, ефективні настанови та мотивацію як основні психолінгвістичні аспекти, які необхідно врахувати при вивченні іноземної мови [9, с. 235]. Згодом багато вчених під впливом їхньої новаторської роботи досліджували мотиваційний компонент у теорії навчання іноземної мови, підтверджуючи, що вивчення іноземної мови залежить не тільки від природних здібностей індивідуума до мов, але також від рівня мотивації [4, с. 198; 13, с. 182].

Так, Даніель Вальтер – викладач кафедри німецької мови та лінгвістики в Університеті Еморі (США) у своїй праці стверджує, що: «мотивований індивідуум докладатиме більше зусиль для того, щоб досягти певних цілей. І якщо кінцевий результат сприйматиметься ним як компенсація за витрачені зусилля і проходження через тимчасові труднощі в процесі вивчення мови, то він продовжуватиме вивчати цю мову з великим інтересом» [16, с. 108]. Іншими словами, коли студент мотивований, він надає більше значення виконанню всіх завдань з опанування навичками у процесі вивчення німецької мови та готовий витрачати більше часу та зусиль на їх виконання, що призводить до більш успішного та ефективного результату.

Також, Тон Дейкстра, професор психолінгвістики Радбодського університету Неймегена (Нідерланди) та Девід Пітерс, викладач Тілбурзького університету (Нідерланди) стверджують, що оскільки мотивація – це важливий фактор у вивченні мови, що виражається як у ступені активності, так й виступає як засіб вимірювання його індивідуальної залученості, то у невмотивованих студентів спостерігається явний недолік захопленості й, отже, їх потенційні навички опанування мовою, що вивчається, не можуть розвиватися успішно [10, с. 54]. Іншими

словами, вони не ставлять перед собою цільового завдання – докласти максимум зусиль оволодіти мовою, що вивчається, на рівні, необхідному для їх майбутньої професійної діяльності. І за відсутності належної мотивації студенти не досягають таких високих та ефективних результатів у вивченні мови, як мотивовані та зацікавлені студенти [10, с. 79]. Таким чином, важливо розуміти, що мотивація є одним з важливих психолінгвістичних факторів ефективної реалізації програми навчання німецької мови, яка впливає на готовність студентів продовжувати вивчення мови, виходячи за рамки програми в умовах автономності, та удосконалювати надалі рівень мовних знань відповідно до професійної діяльності.

У третьому десятилітті XXI століття дозріли як методологічні, так й сформувалися нові технологічні передумови для вивчення мови. Технології та створені під їх дією інструменти знаходяться під безпосереднім впливом мінливої культури, і їх подальше використання – це спосіб накопичення та передачі соціальних знань. Технології використання Big Data, штучного інтелекту, машинного навчання, систем розпізнавання та синтезу мовлення, а також доповнена чи віртуальна реальність створюють той технологічний базис, який лягає в основу створення нових Lernmanagementsystem. Наприклад, Роджер Крейц – професор кафедри психології університету Мемфіса (США) відзначає у своїх дослідженнях, що так, як психолінгвістичні аспекти навчання іноземних мов включають розгляд ролі мотивації та психологічних чинників у процесі засвоєння іноземної мови, зокрема, німецької, то варто виокремити певні підходи в рамках даного питання [13, с. 81].

По-перше, мотивацію слід розглядати з позиції двох аспектів. Внутрішня мотивація, тобто індивіди, які мають внутрішню мотивацію, зазвичай вивчають іноземну мову з внутрішньої потреби або задоволення. Наприклад, для німецької мови це може бути пов'язано з інтересом до культури, літератури, або просто любов'ю до самої мови. Зовнішня мотивація, тобто зовнішні фактори, такі як можливість працевлаштування чи отримання диплома університету, також можуть стати сильними мотиваторами для вивчення німецької мови [13, с. 101].

По-друге, це безпосередньо психологічні чинники, які також варто розглядати з декількох позицій. Наприклад, емоційний стан, в якому позитивні емоції, такі як радість чи задоволення від вивчення мови, можуть сприяти швидшому засвоєнню матеріалу й навпаки, стрес чи три-

вожність можуть уповільнити процес. Дослідник наголошує на важливості самооцінки та віри в успіх, й пояснює це тим, що індивіди, які вірять у свою здатність вивчати іноземну мову, можуть досягати кращих результатів. Окремо потрібно звертати увагу на когнітивні функції, тобто особливості когнітивних процесів, таких як пам'ять, увага та сприйняття, які впливають на засвоєння іноземної мови, а ефективні стратегії навчання, які враховують ці аспекти, можуть бути корисними [13, с. 112].

По-третє, це специфічні аспекти для німецької мови. Серед них виокремлюють граматику та словниковий запас, адже засвоєння граматики та активне використання розширеного словникового запасу важливо для вивчення німецької мови, а здібність використовувати ці елементи залежить від мотивації та психологічного стану. Також окремо представлений специфічний аспект, – спілкування та взаємодія, тому, що активна участь у мовленнєвій практиці та взаємодія з носіями мови можуть позитивно впливати на розвиток комунікативних навичок [13, с. 132].

Варто зазначити, що певні науковці апелюють до того, що психолінгвістичні дослідження показали, що використання граматичних правил для планування та контролю висловлювання гальмує мовленнєву діяльність, тому що для оперування правилами залучені ті ж зони мозку та психічні процеси, які потрібні для розуміння чи виробництва мови [14, с. 19]. Справді, фізіологічно дуже важко одночасно говорити іноземною мовою й розмірковувати над граматичним правилом, необхідним для побудови пропозиції: якщо студент не знає, як правильно побудувати німецьку фразу, він не зможе цього зробити і якщо він знає правила, як це зробити, роздуми про них створять перешкоди для говоріння. Вийти із суперечностей дозволяє структурно-візуальний метод, який замінює складні текстові правила відповідними візуальними структурами у вигляді малюнків, схем та діаграм [6, с. 71]. Застосування нових підходів та методів у такому випадку полягає у використанні графічних засобів для демонстрації структури освітнього процесу та способів побудови різних навчальних форм із широким використанням кольору для кодування значень. Сформований набір граматичних конструкцій перетворюється на візуальні моделі відповідного рівня з такими припущеннями, коли ілюстративний матеріал співвіднесений з конкретним завданням засвоєння професійного матеріалу, поєднується з потрібними навчальними діями. Тоді викладачі точно знають, для чого в кожному конкретному

випадку необхідне введення наочності, й подають візуальні моделі саме в тому вигляді, в якому вони найкраще зможуть виконати відповідне професійне завдання. Основна ідея візуальних моделей вивчення іноземної мови полягає в наступному:

- студенти повинні знати, як говорити, як думати, як спілкуватися;

- викладачі при відповідній підготовці та наявності матеріалів можуть віддалено демонструвати практично все на відео, картинках та схемах, в ідеальному випадку відмовившись від використання «живої» мови при поясненні матеріалу;

- електронна система має безперервно відстежувати правильність процесу навчання студентів з погляду семантики та вимови [11, с. 206].

Також сучасні моделі показують, як просто відповідно до логіки німецької мови трансформуються позитивні пропозиції в негативні й будуються спільні питання, за ступенем ускладнення матеріалу, що здобувається в рамках обраної галузі діяльності. Моделі, призначені для опису етапів розвитку елементарних процесів, послідовно узагальнюються в базових моделях, що включають всі попередні варіанти, які легко можуть бути представлені шляхом їх візуальних трансформацій відповідно до мотивації чи наявних психологічних чинників.

Цілісно сформована модель вивчення іноземної мови дозволяє легко зрозуміти принцип побудови не тільки видових форм пасивного та активного процесів навчання, а й модальних конструкцій [8, с. 364].

Зараз розроблено функціонально повний набір візуальних моделей для вивчення німецької мови, а також попередні прототипи для іспанської, англійської та французької мов. Такі інструменти опису граматики іноземної мови повинні перебувати в кожному лінгвістичному спектрі, тоді іноді достатньо одного лише вдумливого погляду для розуміння структури мови, і нова пропозиція буде сформульована швидко та точно, враховуючи всі аспекти психолінгвістики.

Заміна вербальних правил на візуальні моделі дозволяє внести суттєві покращення у будь-який метод вивчення мови. Замість перешкоди мовній діяльності, дослідження психолінгвістичних аспектів дає можливість усвідомлено керувати професійними навичками та дуже точно контролювати процес формування мовних умінь. Це знімає суперечності між здобуттям та навчанням (Erwerb-Lernen) й перетворює “Grammatiküberwachung” на “Grammatikgerüst”. Візуальні моделі можуть використовуватися як самостійний інструмент, що дозволяє виве-

сти “korrektes Sprechen” та “richtiges Sprechen” у повсякденну мовну діяльність, але найефективнішим є їх застосування в інтерактивних мовних тренажерах [9, с. 130].

Тому в рамках даної проблематики дослідники та науковці виокремлюють низку підходів, які відображають психолінгвістичні аспекти навчання іноземних мов, зокрема німецької мови та роль мотивації й психологічних чинників у цьому процесі:

1. У дослідженні “Emotion und Motivation im Fremdsprachenlernen” вчені досліджували, як емоційна мотивація впливає на процес навчання іноземних мов, зокрема німецької, й виявлено, що студенти, які відчують позитивні емоції та мають сильну мотивацію, краще адаптуються до нового мовного середовища та швидше освоюють навчання.

2. В дослідженні “Selbstwirksamkeit im Zweitspracherwerb” дослідники вивчали, як самооцінка впливає на успішність у навчанні іноземних мов й відповідно до показників встановлено, що студенти, які вірять у свою здатність вивчати німецьку мову, показують кращі результати у засвоєнні мовних навичок.

3. У дослідженні “Der Einfluss von Stress auf das Erlernen einer Fremdsprache” вивчалася взаємодія між стресом і процесом вивчення іноземної мови. Відповідно визначено, що підвищений рівень стресу може негативно впливати на здатність студентів ефективно вивчати німецьку мову, тому важливо враховувати психологічні аспекти при плануванні лекцій та програм.

4. В дослідженні “Motivation und Technologie im Fremdsprachenlernen” досліджено, як використання сучасних технологій може впливати на мотивацію студентів у навчанні німецької мови. З’ясовано, що інтерактивні та ігрові елементи, які використовуються в навчальних програмах, можуть підвищувати інтерес й мотивацію студентів до вивчення нової мови [15, с. 173].

При вивченні німецької мови особливе значення має мимовільне запам’ятовування, оскільки необхідно вміти використовувати мовний матеріал у різних ситуаціях спілкування, а не просто запам’ятовувати його. За бажанням можна запам’ятовувати лише окремі мовні штампи, слова, фрази [15, с. 253]. Це означає, що мовний матеріал повинен відпрацьовуватися в різних видах вправ: усних, у вправах на читання та письмо. Такі особливості психологічної діяльності, як: швидкість засвоєння знань, чутливість, сприйняття іноземної мови, пластичність та гнучкість в обробці, стають визначальними фак-

торами в опануванні іноземною мовою у запропонованому обсязі, тому це означає, що успішність опанування німецькою мовою залежить від сукупного впливу на неї психологічних факторів й, що дослідження успішності має здійснюватися в сукупності взаємозалежних та взаємозумовлених характеристик.

Таким чином, професійно-орієнтоване вивчення іноземної мови має бути спрямоване як на особистісний, інтелектуальний та моральний розвиток якостей, так і на формування у студентів необхідних мотиваційних установок, що сприяють розвитку мовних навичок за допомогою поєднання різних інноваційних підходів, методів та способів навчання з використанням інформаційних та професійно-орієнтованих технологій, що дозволяють створювати в аудиторії ситуативні та практичні включення студентів до різних видів діяльності (спілкування, вирішення проблемних ситуацій, дискусій, дебатів, диспутів та виконання проєктів мовою, що вивчається) для максимально мотивованого залучення.

Висновки. Отже, психолінгвістичні аспекти навчання німецької мови визначаються комплексною взаємодією мотиваційних та психологічних чинників. Внутрішня мотивація, така як інтерес до культури чи літератури, або зовнішня, пов’язана з можливістю працевлаштування, грають ключову роль у формуванні ставлення студента до навчання. Емоційний стан, позитивна самооцінка та віра в успіх, сприяють успішному вивченню мови, тоді як негативні емоції та невпевненість можуть бути перешкодою. Специфічні аспекти для німецької мови, такі як граматики та словниковий запас, вимагають від студентів ефективних стратегій навчання. Інтерактивні методи, використання ігор та практика спілкування з носіями мови можуть допомагати в подоланні труднощів та покращенні комунікативних навичок.

Загалом, успішне вивчення німецької мови вимагає індивідуального підходу, який враховує особисті мотиваційні стимули та психологічні особливості студента. Сприяючи позитивному емоційному стану, підтримуючи віру у власні здібності та використовуючи ефективні методи навчання, можна стимулювати успішний процес засвоєння німецької мови.

У процесі вивчення іноземної мови тісно переплетені дидактичні та педагогічні аспекти, хоча б тому, що в даному процесі ми вчимо мову, спілкуємося та освоюємо систему її реалізації.

Психологічні аспекти навчання мови визначають не лише цілі та завдання викладання, мотива-

цію, інтерес студентів, але й навіть, як видно, самі методи та підходи до навчання, через що неможливо недооцінювати важливість психологічного компонента в цьому навчальному процесі. Саме тому великий вплив вивчення мови базується на мотивації, на особистісному, загальноінтелектуальному та загальнокультурному розвитку людини, що тільки вкотре підкреслює важливу роль психології в даному процесі. Не викликає сумніву, що цілеспрямований, добре мотивований студент повинен завжди досягати освітніх

цілей у межах запропонованої йому методики навчання. Використання сучасних інформаційних технологій у поєднанні із застосуванням ефективних моделей набуття навичок дозволяє знизити або навіть повністю усунути вплив різних психологічних перешкод. Це, безумовно, прискорює процес навчання та підвищує його успішність й мотивацію шляхом передачі синергетичного ефекту на всі етапи формування професійних та мовних навичок, особливо у процесі набуття іноземної мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Волдинер О. Ю. Психолінгвістика як міждисциплінарна лінгвістична наука. Людина віртуальна: нові горизонти: зб. наук. пр. Монреаль, 2017. Ч. 1. С. 132–135.
2. Знанецька О. М. Принципи побудови сучасної психолінгвістики. Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування: зб. наук. пр. Дніпро, 2019. С. 51–53.
3. Лозицька М., Зубач О. Gender asymmetry in German phraseology: Linguistic, cultural and psycholinguistic perspectives. *East European Journal of Psycholinguistics*, 2023. №10(2). URL: <https://eejpl.vnu.edu.ua/index.php/eejpl/article/view/704>
4. Кузьменко Н. В. Роль психолінгвістики у міжмовній та міжкультурній комунікації. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Одеса, 2019. Вип. 38. С. 197–200.
5. Олександренко К.В., Мисечко О.В. Психолінгвістичні аспекти сприйняття і розуміння іншомовного тексту. *Психологічний журнал*, 2020. (4). С. 35–46.
6. Aliz C. *Psycholinguistics*. Independently published, 2021. 98 p.
7. Tahini, I. Principles of Building a System to Control the Process of Mastering the Language. ICERI2017 Proceedings 10th Annual International Conference of Education, Research and Innovation, 2017. Seville. P. 5022–5032
8. Traxler M. *Introduction to Psycholinguistics: Understanding Language Science*. Wiley-Blackwell, 2023. 704 p.
9. Ellis R., Roever C., Shintani N. *Measuring Second Language Pragmatic Competence: A Psycholinguistic Perspective*. *Multilingual Matters*. 2024. 449 p.
10. Dijkstra T., Peeters D. *The New Psychology of Language*. Routledge, 2023. 328 p.
11. Levelt W. *History of Psycholinguistics : The pre- Chomskyan era*. Oxford : Oxford University Press, 2013. 672 p.
12. Kim Tatyana S. Psycholinguistic Effects of Influence on the Destination in Newspaper Articles. *Journal of Positive School Psychology*, 2022. Vol. 6, № 4, P. 9473–9477.
13. Kreuz R. *Linguistic Fingerprints: How Language Creates and Reveals Identity*. Prometheus, 2023. 256 p.
14. Paling R. *Language Coaching In Action: Brain-friendly materials using Neurolanguage Coaching*. Choir Press, 2023. 88 p.
15. Ross V. *Unlocking the Power of Psycholinguistics: Essential Insights: Utilizing the Science of Psycholinguistics to Enhance Communication and Achieve Desired Outcomes*. Independently published, 2023. 280 p.
16. Walter D. *Psycholinguistic Approaches to Instructed Second Language Acquisition: Linking Theory, Findings and Practice*. *Multilingual Matters*, 2023. 351 p.